ALTAY TOPLULUKLARI

Yer ve Su Adları

АЛТАЙ ХАЛЫҚТАРЫ

Жер-су атаулары

Editörler

İlhan Şahin - Fahri Solak
Üçler Bulduk - Saadettin Yağmur Gömeç
Feridun M. Emecen - Naciye Ata Yıldız
Güljanat K. Ercilasun - Muhammed Bilal Çelik
Nergis Biray - Aymira Taşbaş
Erhan Taşbaş

TDBB

TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ
UNION OF TURKISH WORLD MUNICIPALITIES
СОЮЗ МУНИЦИПАЛИТЕТОВ ТЮРКСКОГО МИРА

ALTAY TOPLULUKLARI
Yer ve Su Adları

АЛТАЙ ХАЛЫҚТАРЫ
Жер-су атаулары

Editörler
İlhan Şahin - Fahri Solak
Üçler Bulduk - Saadettin Yağmur Gömeç
Feridun M. Emecen - Naciye Ata Yıldız
Güljanat K. Ercilasun - Muhammed Bilal Çelik
Nergis Biray - Aymira Taşbaş
Erhan Taşbaş

İstanbul 2025

ALTAY TOPLULUKLARI
Yer ve Su Adları

АЛТАЙ ХАЛЫҚТАРЫ
Жер-су атаулары

Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) Yayınları, No: 41

ISBN: 978-605-2334-19-5

Editörler

İlhan Şahin - Fahri Solak
Üçler Bulduk - Saadettin Yağmur Gömeç
Feridun M. Emecen - Naciye Ata Yıldız
Güljanat K. Ercilasun - Muhammed Bilal Çelik
Nergis Biray - Aymira Taşbaş
Erhan Taşbaş

Kapak Tasarım
Murat Eryılmaz

İç Tasarım
İlhan Şahin

Baskı
Özlem Matbaacılık ve Rekl. Ltd. Şti.
İstanbul 2025

©
Her hakkı Türk Dünyası Belediyeler Birliği'ne aittir.
Kaynak gösterilerek iktibas yapılabilir.

TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ
UNION OF TURKISH WORLD MUNICIPALITIES
СОЮЗ МУНИЦИПАЛИТЕТОВ ТЮРКСКОГО МИРА

TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ
Merkez Efendi Mah. Merkez Efendi Konağı No: 29
Zeytinburnu 34015 İstanbul
Tel 0212 547 12 00
www.tdbb.org.tr

Kapak Fotoğrafı: Türk uygarlığının beşiği Kırgızistan'da Tanrı Dağları ve Isık Göl'den bir görünüş

54	Кыргыз поэзиясындагы жер-суу аттары *Нурниса Мырзабаева*	619
55	Ілияс Жансүгіровтің «Жетісу суреттері» өлеңіндегі су суреті *Раушан Курмангалиева*	629
56	Молдо Нияз акындын санаттарындагы топонимия маселеси *Айман Акынбекова - Сапаргүл Наралиева*	641
57	Bir İlham Kaynağı Olarak Kılıçözü Çayı'nın Kırşehirli Şairlerin Şiirlerine Yansıması *Erol Ülgen*	647
	Kültür ve Kimlik	
58	Этнокультурные традиции тюркских народов: вопросы сохранения языка и литературы и их трансляции *Али Турдугулов*	667
59	Жер, суу жана тоо аталыштарындагы кыргыз дүйнөтаанымынын чагылышы *Венера Туратбек кызы*	673
60	Жер-суу аттары – чындыкты чагылдырган лингвистикалык аргумент *Толгонай Сыдыкова*	679
61	Toponyms Formed on the Basis of the Abdal and Tuba Tribes *Husniyya Chobanova*	693
62	Жер-су арттарының тарихи мәнін ұрпақ тәрбиесінде пайдаланудың мүмкіндіктері *Калипа Атемова - Эльмира Зулпыхарова - Гүлзада Атемова*	703
63	Kimlik ve Kültür Sosyolojisi Bağlamında Denizli'de Kentsel Yerleşim Süreci ve Mahalle Adlarına İlişkin Bir Değerlendirme *Türkan Erdoğan*	711
	İnanç ve Semboller	
64	Türk Boylarında İnançlara, Renklere ve Sayılara Bağlı Yer ve Su Adları *Fikret Türkmen - Janagül Sametova*	745
65	Ыйык саналган жер, суу аттарынын аталышы, мистикалык сырлары боюнча эссе жазуу аркылуу тил үйрөтүү *Сааткан Наркулова*	753
66	Anadolu'da Sufî Gruplara Dair İzler: Etyemezler ve Etyemez İsimli Köyler *Sadullah Gülten*	765

57

Bir İlham Kaynağı Olarak Kılıçözü Çayı'nın Kırşehirli Şairlerin Şiirlerine Yansıması

Erol Ülgen[*]

As a Source of Inspiration The Reflection of Kılıçözü Stream on the Poems of Poets from Kırşehir

Summary

This study focuses on Kırşehir, a historic settlement in central Anatolia located within the Kızılırmak River basin and flanked by the Kılıçözü Stream. Known as the cradle of many civilizations, Kırşehir boasts a rich cultural and historical heritage, including notable historical figures, mosques, underground cities, mounds, hot springs, castles, caravanserais, and mansions, especially after coming under Turkish rule.

The Kılıçözü Stream, originating in the northern foothills of the Baran Mountains and flowing through Kırşehir to the Kızılırmak River, enhances the natural beauty of its surroundings. Its sparkling waters sustain the trees, meadows, crops, and gardens along its banks, and serve as a recreational spot where locals cool off and relax in its shade. Many local poets have drawn inspiration from the Kılıçözü Stream's features. This study will explore three main topics: the stream's route from its source to the Kızılırmak; a local rumor associated with it; and an analysis of poems, folk songs, and mani (short folk poems) dedicated to the stream, focusing on their themes and meanings.

Keywords: Kırşehir, Kılıçözü Stream, poet, poetry, culture.

Tarihin bilinen ilk zamanlarından beri Gasgasların, Etilerin, Frikyalıların, Lidya ve Kapadokyalıların, Roma ve Bizanslıların[1] bir yerleşim yeri olan Kırşehir, Selçuklu Sultanı Alparslan'ın Malazgirt zaferinden sonra Türk'ün yurtlarından biri olur. Bu güzel şehirde Âşık Paşa, Ahi Evran, Gülşehri gibi edebî ve tarihî şahsiyetler yetişir. Cacabey Medresesi ile de tam bir kültür merkezine dönüşür. Kırşehir ve çevresine, ana yurtları Ural-Altay dağları eteklerinden çıkıp gelen Oğuz boy ve oymaklarından Karlı, Bayat, Bayındır, Karkın, Kayı, Kınık, Çepni, Büğüz, Caruk-Çarıklı, Halaç, Özbek, Akkoyunlu, Kızılkoyunlu vs. Kılıçözü Çayı'nın iki yakasına yerleşir ve yerleştirilir. Bu ve benzeri Türk boyları, verdikleri Türkçe yer adları ile bu şehri ebedî Türk yurdu yaparlar[2].

---

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.

1 Cevat Hakkı Tarım, *Kırşehir Tarih ve Coğrafya Lûgatı,* Kırşehir Vilayet Matbaası, Kırşehir 1940, s. 69.

2 Cevat Hakkı Tarım, *Kırşehir Tarih ve Coğrafya Lûgatı*, s. 3.

İlkel kavimlerden en modern şehirlere kadar bütün insanoğlunun, yaşam alanları, genellikle dere, çay, ırmak, nehir, göl, deniz kenarı ve civarında oluştuğu görülür. Kırşehir'deki yerleşim de Kılıçözü Çayı'nın iki yakasında yer alır."[3] Cevat Hakkı Tarım'a göre, Kırşehir'in kaderini belirleyen Kılıçözü Çayı'nın kıyılarında, çadırlarını kuran, küheylan atlarını bu sudan sulayan, bu topraklar üstünde konup göçen, bu su ile yetişen ürünlerle beslenen Oğuz Türklerinin bin bir hatırası saklıdır[4].

Kılıçözü Çayı'nın[5] bir adı da İncekarasu'dur[6]. Bu Çay[7], öz[8] olarak Kırşehir'in Baran Dağları yamaçlarından[9], Kurancılı köyünün eteklerinden doğar. Şehrin güney kısmında bulunan Kızılırmak'a doğru bir vadi oluşturarak iner. Bu öz, Değirmenözü deresi ile Darıözü deresi suları ile birleşerek[10] vadinin akış güzergâhında bulunan Aydınlar (Sofular) ve Mehmetağaçiftliği köyüne, kuzeyden güneye bir yay çizerek Çuğun köyünün[11] al-

---

3 Erhan Baycan, "Kılıçözü ve Kırşehir", *Kervansaray, Aylık Fikir, Sanat, Edebiyat Dergisi*, yıl: 1, sayı: 4, Temmuz 1964, s. 6.

4 C. Hakkı Tarım, "Kılıçözü", *Kılıçözü, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi*, sayı: 1, 1 Ocak 1946, s. 3.

5 Kılıçözü Çayı, halk arasında Kılıçözü ırmağı adı ile anılır. Bir vadi içinden akan çay dereden büyük, ırmaktan ise küçüktür (E. Ü.). İlhan Şahin, Kılıçözü isminin 1520 yıllarına ait Kırşehir'i de içine alan bir timar defterinde, "nefs-i Kılıçözü" şeklinde geçtiğini ve başındaki "nefs" ifadesinin de merkez anlamında kullanıldığını belirtir. İlhan Şahin, *Tarih İçinde Kırşehir*, Eren Yayıncılık, İstanbul 2011, s. 21.

6 Kılıçözü Çayı'nın diğer adı İnce**kara**su'dur. İnce ifadesi, suyun çıkış kaynağının cılız ve zayıf olduğunu belirtir. İsmin içinde geçen "kara" kelimesini Cevat Hakkı Tarım, Kırşehir'in "Karalar" köyü ile ilgili yazdığı bir yazıda köyün civarında da Karalar adında yerler bulunduğunu bu ismin, bu civarda yaşayan Karlı-Karluk Türklerinden hatıra gelebileceğini belirtmektedir. C. H. Tarım, *Kırşehir Tarih ve Coğrafya Lûgatı*, s. 3. Kılıçözü Çayı'nın doğduğu yer şehrin kuzeyindedir. Bilindiği gibi "kara" renk Türkler arasında kuzeyde yaşayan bir topluluk ya da bir şehir, ırmak, göl vs. simgeler. Elvin Yıldırım, *Türk Kültüründe Renkler*, Ötüken Yayınevi, İstanbul 2022, s. 88. Yaşar Çoruhlu, *Türk Mitolojisinin Ana Hatları*, Kabalcı Yayıncılık, İstanbul 2013, s. 220.

7 Cevat Hakkı Tarım, "Kılıçözü-çay", *Kırşehir Tarih ve Coğrafya Lûgatı*, s. 65; C. Hakkı Tarım, "Kılıçözü", *Kılıçözü, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi*, sayı: 1, 1 Ocak 1946, s. 3.

8 "Öz: Su kaynağı", "Dere, küçük ırmak." (bk. Ahmet Günşen, *Kırşehir ve Yöresi Ağızları Sözlüğü*, Ocak Yayınları, Kırşehir 2001, s. 195-196).

9 Hasan Şahin, *Geçmişten Bugüne Kırşehir*, Sarıyıldız Basımevi, Ankara 2007, s. 40, 42-43.

10 "Kılıçözü", *Yeni Kırşehir*, 29 Kasım 1953, s. 3.

11 Kılıçözü Çayı, Baran Dağı'nın eteklerinden Çuğun'a gelinceye kadar olan yerdeki adı halk arasında "Araözü Deresi" şeklinde ifade edilmektedir. Ahmet Günşen, *Anadolu'nun Türkleşmesi Sürecinde Türk Soy, Boy, Oymak ve Cemaatleri ile Kırşehir*, Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul 1997, s. 4.

tından geçerek "Çayağzı (Cemele) Kasabasının ve Buzluk[12] Dağlarının suyu"[13] ile buluşur, ardından başka cılız su kaynakları, göl ve avgun sularından beslenerek çaya dönüşür (Resim 1).

Çaya dönüşen Kılıçözü, "yemyeşil bağlara tılsımlı bir iksir gibi karışarak"[14] dört köyün birbirine bağlı olduğu Özbağ kasabasını, şehir merkezini âdeta bir kılıçla ikiye ayırır gibi yarar ve "zümrüt gibi bir Dinekbağ yarattıktan sonra"[15] şehri terk eder. Güzler köyünü geçer. Doğduğu kuzey yönünden güney yönüne seksen kilometre yol kat ettikten sonra Taka denilen yerden Kızılırmak'ın boz bulanık sularına karışır.[16] Geçtiği yerlere hayat veren Kılıçözü Çayı'nın bazı yıllarda mevsime bağlı olarak şiddetli yağışların olduğu aylarda debisi boz bulanık artar ve geçtiği yerlerin sağ ve solundaki arazi ve yerleşim yerlerine zarar da verdiği olur. Doğduğu yerden itibaren düzensiz bir yapıya sahip olan Kılıçözü Çayı, bilhassa yaz aylarında sağ ve solunda iki buçuk kilometre karelik bir sebze ve meyve sahasını sulamada kullanılır."[17] Ancak yaz aylarındaki tarım arazilerinin ve meyve bahçelerinin sulanması ve hava şartları sebebiyle akan su azalır[18]. Kılıçözü Çayı, kış aylarında ise iki yanı kar çiçekli, buz yapraklı ağaçlar altında çarşaf gibi bir beyazlık içinde buğulana buğulana akar. Seyrine doyum olmaz güzel bir manzara oluşturur[19].

Şehrin tam orta yerinden geçen Kılıçözü Çayı'nın, şırıltılı akışı, suda yaşayan kurbağa sesleri, iki kenarının çevresini gölgeleyen söğüt ve kavak ağaçlarına toplanan kuşların ötüşmeleri kente doğal bir güzellik katar ve aynı zamanda romantik bir yapı kazandırır[20]. Yirminci yüzyılın son çeyreğine kadar şehrin içindeki su değirmenlerini çalıştıran Kılıçözü Çayı, İkizarası ve efsanelere karışan Üçgöz mevkiini cennete[21] çevirir. Bu akarsuyun kenarı Kırşehir halkı tarafından su sesi eşliğinde dinlenme ve mesire yeri olarak da kullanılır (Resim 2).

---

12 "Bozluk", *Kaynaklarıyla Osmanlı Coğrafyası Yer Adları Sözlüğü*, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, İstanbul 2020, s. 100.

13 Etem Basınoğlu, *Çeşitli Yönleriyle Kırşehir*, Filiz Yayınları, Kırşehir 1981, s. 77.

14 "Kılıçözü", *Kırşehir Haftalık İl Gazetesi*, yıl: 26, sayı: 1080, 5 Eylül 1951, s. 2.

15 "Kılıçözü", *Kırşehir Haftalık İl Gazetesi*, yıl: 26, sayı: 1080, s. 2.

16 *Kırşehir 1923-1998, 75. Yıl*, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1998, s. 58.

17 Erhan Baycan, "Kılıçözü ve Kırşehir", *Kervansaray*, Aylık Fikir, Sanat, Edebiyat Dergisi, s. 6.

18 Hasan Şahin, *Geçmişten Bugüne Kırşehir*, s. 40, 42-43.

19 Celâl Tekiner, "Kılıçözü'nün İkinci Sayısı", *Kırşehir Resmî İl Gazetesi*, yıl: 22, sayı: 864, 15 Ocak 1947, s. 4.

20 Mehmet Atılgan, "Fikir Kalesi", *Ozanlar Diyarı Şirin Kırşehir*, KTV Yayınları, Kırşehir 1998, s. 24.

21 Cevat Hakkı Tarım, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir Vilâyet Matbaası, Kırşehir 1938, s. 11; Cevat Hakkı Tarım, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, Yeniçağ Matbaası, İstanbul 1948, s. 22.

Tarih boyunca mütevazı bir gururla Kırşehir'in bağrından tatlı şırıltılarla çıkan ve akan varlığı ile şehre hayat veren ve ayrıca özellik katan Kılıçözü Çayı[22], Kırşehirli şairlere ve yazarlara ilham kaynağı olur. Âşık Paşa, Süleyman Türkmanî, Ahmet ve Mesut Gülşehri, Feyzullah Sacit, Celal Tekiner, Turgut Evren[23], Hüseyin Canıtez (Boyacı), Dursun Kaya, Gülten Akın, Şevki Şakirağaoğlu, Şemsi Yastıman, Mehmet Atılgan, Gürbüz Ersan, Ertuğrul Ersan, Hüseyin Doğan, Salih Sefer, İsmail Mustu, Asım Eken, Habib Karaaslan, Cahit Obruk, Zafer Kızıldağ, Şeref Arısoy, Ahmet Şaban Küçükkâtipoğlu, Osman Erbaş, Alirıza Tabar, Alirıza Demiryürek, Ahmet Dulkadiroğlu, Hasan Çalışkan, Hasan Kılıç, Kemal Mutlu, İlyas Sürmeli gibi simalar bu sudan feyz alırlar. Kırşehir'de yayınlanan bir gazete ve dergiye de ad olan Kılıçözü Çayı, geçmişten günümüze kadar edebî türlerden rivayetlere, şiirlere, destana, türküye ve maniye konu olur.

Bir rivayete göre: Bir gün "Hacı Bektaş Velî, Ahi Evran Velî ve Kaya Şeyhi Ömer Efendi, Ahi Evran Mahallesi'nde, Kılıçözü ırmağı kenarında ağaçlık, yeşillik bir alanda sohbet ederler. Bir ara ırmakta o kadar çok kurbağa öter ki, konuşulanlar anlaşılmaz hale gelir. Ahi Evran, bir başka rivayete göre ise Hacı Bektaş ırmağa dönerek elini kaldırır ve "Susun ya mübarekler ya siz konuşun biz susalım ya biz konuşalım siz susun" demesi üzerine kurbağa sesi kesilir ve bir daha da ötmez."[24]

"Hacı Bektaş Velî Velâyetnamesi"nde de Kırşehir'in orta yerinden geçen Kılıçözü Çayı'nın bir "nehir" olduğundan bahsedilir:

"O zamân Kırşehri ulu şehridi
Orta yerinden geçen hem nehridi"[25]

C. H. Tarım, bundan yedi yüz yıl önce şair Ahmet Gülşehri'ye:

"Hassa taze şimdi Gülşehri gülü
Kim göze göstermez servi sünbülü" gibi mısraları yazdıran Kılıçözü Çayı'nın şiir ve hayal dolu şırıltılarının ilhamı olduğundan söz eder. Tarım'a göre bu ilham, yedi yüz yıl sonra şair Celal Tekiner'in kaleminden şöyle süzülür:

"Zümrüdü zümrüde bağlayıp dizer
Her kıyın bir gümüş tel Kılıçözü"[26]

---

[22] Sezai Erkut, "Kılıçözü'ne Kavuşunca", *Kılıçözü, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi*, sayı: 3, 3 Şubat 1946, s. 4.

[23] C. Hakkı Tarım, "Kılıçözü", *Kılıçözü*, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi, s. 3.

[24] Gürsel Seçilmiş-Mehmet Atılgan, *Anadolu Kültürünün Nazar Boncuğu Kırşehir'in Gelenek ve Görenekleri*, Kırşehir Valiliği Yayını, Kırşehir, t.y., s. 18.

[25] Cevat Hakkı Tarım, *Kırşehir Tarihi Üzerinde Araştırmalar I*, s. 7; Cevat Hakkı Tarım, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri*, s. 104; Cevat Hakkı Tarım, *Kırşehir Tarih ve Coğrafya Lûgatı*, s. 70; İlhan Şahin, Tarih İçinde Kırşehir, s. 19-21.

[26] C. Hakkı Tarım, "Kılıçözü", *Kılıçözü*, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi, s. 3.

C. Hakkı Tarım da yazısının devamında Kılıçözü ile ilgili şu nefis mısralara yer verir:

"Sen ki her bahçenden bir başka sesle
Akarsın bin ümit ve bin hevesle
Üçgöz'e giderken beni de sesle
Suyu gür, toprağı gür Kılıçözü
Doğdu bulutları ay yara yara
Ufukta bir gümüş tel sara sara
Gece uyuklayan körpe kuşlara
Gümüşten bir kafes ör Kılıçözü
Çağlaya çağlaya sükûtu dindir,
Yaprağı sevindir, dalı sevindir
Yalvara yakara göklerden indir
'Mehtabı yerlere ser' Kılıçözü
Ne yıldızda ne de ayda gözüm var
Sevgili bir suyum, bir tek özüm var
Bir dileğim, sana bir çift sözüm var
Her gece rüyama gir Kılıçözü"[27]

Kılıçözü Çayı üzerine en çok şiir yazan şairlerden biri olan Celâl Tekiner, Kılıçözü Çayı'nın neşeli akışını bilenlerin, en büyük ve en gizli dertlerine teşhis koyarak şiirleştirenlerin başında gelir. Kırşehirliler tarafından sık sık kullanılan ve şehrin doğal bir sembolü olan Kılıçözü Çayı, şair Celâl Tekiner'in ifadesiyle, billurlaşmış bir abıhayat, onun kafasında kutsileşmiş en yüksek bir varlıktır. Kılıçözü Çayı, doğadan renk, onun sözlerinden ahenk almaktadır[28]. Gurbette iken çocukluk ve ilk gençlik günlerine dönen Tekiner, "Dinekbağına" başlıklı şiirinde "öldüğü zaman Kılıçözü Çayı'nın kıyısında bir gölgeliğe gömülmek ve ruhunu kuş sesleriyle dinlendirmek istediğini yazar."[29] O, hayalinde canlandırdığı Kılıçözü Çayı'nı ve çocukluğunun geçtiği Dinekbağ'ındaki manzarayı şu mısralarda dile getirir:

"Uzanırdı kavakların göklere
Söğütlerin yere gölge salardı
"Kılıçözü" denen güzel bir dere
Bu sayede rüyalara dalardı
Cennet bile hayalinin yanında
Dinekbağı, ben ki seni düşünür,
Var ol derim toprağınla, taşınla;
Irmağınla şahane bir ömür sür,
Ve bin yaşa ağacınla, kuşunla."[30]

---

[27] C. Hakkı Tarım, "Kılıçözü", *Kılıçözü*, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi, s. 3.

[28] Şeref Arısoy, "Kılıçözü", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, 19 Şubat 1947, s. 2.

[29] Celâl Tekiner, "Obruk'taki Ağaç", *Yeni Kırşehir*, yıl: 4, sayı: 1087, 3 Kasım 1966, s. 2.

[30] Celâl Tekiner, "Dinekbağına", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, 5 Mart 1947, s. 2.

Şair, Kılıçözü Çayı'ndan, yurdu olan Kırşehir'in mukaddes topraklarından kendisine bir mezar oymasını ve üzerine söğüt, iğde ve dut ağacından bir türbe yapmasını şu mısralarda ister:

"Bana çiçeklerin en aklarından
Bir çelenk ör yeşil yapraklarından
Yurdumun mukaddes topraklarından
Bana da bir mezar oy Kılıçözü
Üç söğüt, üç iğde, üç dut ağacı
Kaplasın bu türbe gibi yamacı
Mademki gurbete gömülmek acı
Beni bu türbeye koy Kılıçözü"[31]

Tekiner, "Kılıçözü II" başlıklı şiirinde, çocukken kıyılarında gezdiği ve seyrine doyamadığı Kılıçözü Çayı'nı mavi bir nura benzetir. Yedi yıldan beri ayrı olduğu, her gece rüyalarında gördüğü ve hasretini çektiği Kılıçözü Çayı'ndan sızlayan kalbine teselli vermesini arzular[32].

Şairin, bir sevgiliye benzettiği ve bağrını yakan Kılıçözü Çayı'nın çağlaya çağlaya Üçgöz yönüne doğru beyhude akıp gitmesine gönlü razı değildir[33]. Tekiner, "Kırşehir'de İlkbahar" adlı şiirinde de Kılıçözü Çayı'nı bir sevgiliye benzetir. Bahar aylarında eriyen karlar ve yağan yağmurlarla debisi artan ve sürüklediği bereketli toprakla Çay'ın etrafındaki tabiatı canlandıran ve oluşan güzelliklerden şöyle bahseder:

"Duru suyum bulanık akar bahar gelince
Kılıçözü değil ben, öyle bir yosmayım ki
Her yanım burcu burcu kokar bahar gelince
Kılıçözü ey dere, ey sevimli güzel su
Kılıçözü bağların, bahçelerin kumrusu
Bayıltıcı şarkına bir nihayet ver artık
Sesini dinlemekten yoruldu kalpler artık
Kılıçözü, ey dere, ey güzel su, ay âfet
Ya sus, veyahut bize aşkını itiraf et."[34]

Celâl Tekiner, bir "Hıdırellez" günü, Kılıçözü Çayı'nın kenarına seccâde serip oturur. Çay'la kişileştirme yöntemiyle karşılıklı konuşmaya başlar. Çay: "Vakit öğle" vakti falan demeden sazı eline alır. Çıkardığı kışkırtıcı sesiyle Tekiner'e şunları söyler:

"Doğra peynirini elinde çakı,
Su koyup maviye çaldır şu akı
Vallâhi, billâhi, tallâhi rakı
Gündüz de içilir benim başımda."

---

[31] Celâl Tekiner, "Kılıçözü IV", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 110.

[32] Celâl Tekiner, "Kılıçözü II", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 100-104.

[33] Celâl Tekiner, "Kılıçözü III", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 108.

[34] Celâl Tekiner, "Kırşehir'de İlkbahar", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 124.

Kılıçözü Çayı'ndan bu sözleri işiten Tekiner şu karşılığı verir:

"İnsan başkalaşır çayır-çimende,
Gençliğe kalbolur kocalık sende.
Bak işte kadehim, isterim ben de
Bir demdir süreyim âhir yaşımda."

Tekiner'in, içecek üstüne aldığı bir dilim salamur mezeden ağzı sulanan Kılıçözü Çayı, yutkuna yutkuna tekrar sözü alır ve şöyle der:

"Keşfet kıymetimi sene bu sene,
Budur kuyumculuk, bir defa dene:
Yuvadan anlayan, yurttan bilene
Mücevher hazırdır çakıl taşımda."

Çay'ın kenarında vaktin nasıl geçtiğini anlayamayan Tekiner, Çay'ın sözlerini haklı bulur[35]. Celal Tekiner, gurbetten Kırşehir'e gelir gelmez Kılıçözü Çayı'nın kıyılarında ayrı kalmışlığın hasretini gidermek için gezmeye başlar. Bu gezi sırasındaki gözlemlerini "Aşk" başlıklı şiirinde:

"Kılıçözü ne çağlıyor
Ne akıyor bir görseniz."[36] mısralarında ifade eder.

Celâl Tekiner, "Kılıçözü" başlıklı bir başka şiirinde Kırşehir'den, Kılıçözü Çayı'nın berrak suyundan ve etrafındaki ağaçların oluşturduğu gölgesinden yedi yıl ayrı olduğunu, kıyısında gezdiği "kaynağından ağır ağır sızan" sonrasında beslenerek çoğalan Kılıçözü Çayı ile konuşur. Kılıçözü'nden "hâlini bilmesi", "içindeki perdeyi kaldırmak için her gece aklını çelmesini", derdine deva bulmasını, bulamazsa gözyaşını silmesini, kıvrıla kıvrıla akıp geçtiği bağlık bahçelikle çevrili Özbağ'da, bir gün de Dinekbağ'da dem çekmesini ister. Şair, Kılıçözü Çayı'nın her bir su damlasını gümüş pula benzetir. Kıyısında gezdiği Kılıçözü Çayı'nın kendisini dinlemesini isteyerek teselli etmesini beklediğini belirtir[37].

Tekiner, hac vazifesini yapmak için memleketi Kırşehir'e gelir. Eski bir Türk âdeti olduğunu ifade ettiği ve kutsal saydığı Kılıçözü Çayı'nı "Allah Deresi" olarak ilân eder ve Dinekbağı'ndaki bük kısmında suya girer ve hac vazifesini yerine getirir[38].

Kılıçözü Çayı ile "Kılıçözü" başlıklı şiirinde konuşan bir diğer şair İlyas Sürmeli'dir. Sürmeli, konuştuğu Çay'a sözünü teyit ettirmek için dörtlüklerin son mısraında "Öyle değil mi Kılıçözü?" diye sorar ve kıvrıla kıvrıla akan Kılıçözü Çayı'nın huyunun belli olmadığını, efkârlanınca oyun

---

35 Celâl Tekiner, "Çukurova'dan: Hıdırellez", *Yeni Kırşehir*, yıl: 1, sayı: 26, 9 Mayıs 1963, s. 1.

36 Celâl Tekiner, "Toprağımdan: Aşk", *Yeni Kırşehir*, yıl: 6, sayı: 1783, 14 Şubat 1969, s. 1.

37 Celâl Tekiner, "Kılıçözü I", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 95-99.

38 "Celâl Tekiner "İlk Hac"cını Yaptı", *Yeni Kırşehir*, yıl: 2, sayı: 397, 4 Ağustos 1964, s. 1.

oynadığını, çayır çimenin, tarlada ekinin, dallarda meyvelerin onun yolunu beklediğini, çıkardığı sesin ise neşe verdiğini şu kıt'alarda belirtir:

"Kıvrıla kıvrıla akarsuyun
Hiç belli olmaz huyun
Efkârlanınca oynarsın oyun
Öyle değil mi Kılıçözü?
Etrafında bağlar, bahçeler
Bülbül gül dalında heceler
Ne hoş olur mehtaplı geceler
Öyle değil mi Kılıçözü?
Selvi kavakları gölgesinde
Seherde bülbüllerin sesinde
Suların Kızılırmak'ın bahçesinde
Öyle değil mi Kılıçözü?
Vadiler, ovalar, söğütler
Dost olup birbirini öğütler
Çayır-çimen yolunu bekler
Öyle değil mi Kılıçözü?
Tarlada ekin, dallarda meyve
Seni seyreder seve seve
Sesin neşe verir her eve
Öyle değil mi Kılıçözü?
İlyas der ki erilir murada
Gönüller saadet bulur burada
Sana sitem ettim arada, sırada
Öyle değil mi Kılıçözü?"[39]

Şair Hüseyin Canıtez, nam-ı diğer Boyacı, seni nasıl tarif edeyim diye başladığı "Kırşehirim" başlıklı şiirinde sözü Kılıçözü Çayı'na getirir ve ona, halkın, "öz, göz, dere, çay, ırmak" adını verdiğini belirtir. Bu ırmağın bazen mevsime göre oluşan sel ile[40] geçtiği yerleri yıktığını, Kırşehir'in topraklarını Kızılırmak'a sürüklediğini şu kıt'alarda şöyle belirtir:

"Yardın indin yatağına öz dendi
Senin için çok çeşitli söz dendi
Irmak dendi çay denildi göz dendi
Kaynak çıkar bin yerinden Kırşehir
Sular yıkmış Güzler köyü uğrunu
Kılıçözü hâlâ yarar bu yerini
Kızılırmak emer doymaz dağını
Arızalı araziler Kırşehir."[41]

---

[39] İlyas Sürmeli, "Kılıçözü", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 199.

[40] 1966 yılının kışında "Kırşehir'in ortasından geçen Kılıçözü Çayı, şiddetli yağış sebebiyle yükselir ve şehrin doğu kesiminde bulunan ve on bin vatandaşın oturduğu altı mahalle göle döner ve yüze yakın ev sular altında kalır.", "Kırşehir'de Su Altında Kalan 100 Ev Yıkıldı", *Tercüman*, 26 Ocak 1966, s. 1.

[41] Boyacı, "Kırşehirim", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 17, sayı: 3156, 5 Mayıs 1976, s. 1.

Boyacı, "Kırşehir Münevveri"ne başlıklı şiirinde, Kılıçözü Çayı'nın şırıl şırıl çıkardığı sesini, pırıl pırıl akan suyunu, için için ağlayan, bir yandan da feryat eden bülbüle benzetir[42]. Şair, "Sen de Kırşehir" başlıklı şiirinde, Kılıçözü Çayı'na "seni benim kadar seven olmadı" der ve onun Özbağ ve Güzler' gibi geçtiği yerleri "yeşil ziynetlerle" donattığından ve âdeta cennete çevirdiğinden bahseder[43]. Şair Boyacı, her gün olta ile balık tutulan ve tertemiz akan Kılıçözü Çayı'na şehir stadyumunun olduğu yerden lâğım sularının karıştığını, kötü kokular saçarak ve mikroplarla "zenginleşerek!" aktığını şiirinin mısralarında dile getirir. Bu durumu görmezden gelen ve önlem almayan Kırşehir Belediye yetkililerini şu mısralarla uyarır:

"Bu ırmağa her gün olta atılır
Tatlı su balığı çabuk satılır
Temizlikçi ırmak boyu katılır
Lâğım akar tam alanın önünden
Kılıçözü zenginleşti bu yönden"[44]

"İlim Kırşehir" şiirinde Dursun Kaya ise, Kılıçözü Çayı'na şu dörtlüğünde yer verir:

"Her bir yanın dağlarla çevrili
Kılıçözü, tam bağrında kıvrılı
Naldöken Dağı'nda kuşlar yavrulu
Çağlayıp akar selin Kırşehir."[45]

Gülten Akın, "Kırşehir'den Gelirik" adlı şiirinde, Baranlı'dan gümüş ırıltılarla çıkan ve Kırşehir'i ikiye bölen Kılıçözü Çayı'na şöyle değinir:

"Baranlı'yı gün ışığı vurmasa
Kılıçözü bölmeyecek dünyayı
Gümüş ırıltılarla.
Baranlı'ya gün ışığı vuranda
Böldü dünyayı Kılıçözü."[46]

Gürbüz Ersan, "Kılıçözü" başlıklı şiirinde, ilk gençlik çağlarına döner. Kırşehir'e can veren, bazen coştuğu zaman etrafını yıkan, sonra nazlı gelin gibi sakinleşen, geçtiği yerleri yeşile çeviren, etrafındaki ağaçların gölgesinde kuş sesleriyle, ferahlık katan, insanları dinlendiren iyi bildiği, suyuna girip yıkandığı Kılıçözü Çayı'ndan hasretle bahseder:

---

[42] Boyacı, "Kırşehir Münevverine", *Yeşilyurt Gazetesi,* yıl: 3, sayı: 103, 30 Mart 1961, s. 2.

[43] Boyacı, "Sen de Kırşehir", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 8, sayı: 1532, 8 Nisan 1967, s. 1.

[44] Şair Boyacı, "Takvimli Ramazan Şiirleri-6", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 13, sayı: 2568, 26 Ekim 1971, s. 1

[45] Dursun Kaya, "İlim Kırşehir", Mehmet Atılgan, *Fikir Kalesi, Ozanlar Diyarı Şirin Kırşehir*, s. 55; Âşık Dursun Kaya, "İlim Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir,* s. 44.

[46] Gülten Akın, "Kırşehir'den Gelirik", Mehmet Atılgan, *Fikir Kalesi, Ozanlar Diyarı Şirin Kırşehir*, s. 58.

"Kırşehirim uzanmış onun boylu boyunca,
Hayat verir can verir toprağına taşına
Kana kana içsen de doyamazsın tadına
Kılıçözü diyorlar bu derenin adına
Bazen coşar kabarır köpüklenir şahlanır
Etrafını yıkarak dehşet korku yaratır
Yavaş yavaş çekilir yaptığından utanır
Pişman olur sanki o çabucacık uslanır
Bazen akar sakince sanki nazlı bir gelin
Yemyeşildir etrafı, gölgelidir, pek serin
Uzanınca kıyına gider bütün kederim
Hayaline dalarım güzel gözlü dilberim
Çekilince el ayak senin sesin duyulur
Bülbül şakır dallarda mey sofrası kurulur
Nağmelerle beraber çağlar senin suların
Uzaklarda kaldım ben hasretine yanarım
Kılıçözü ismini işittikçe ağlarım
Senin ile geçti hep tatlı gençlik çağlarım."[47]

Ertuğrul Ersan "Çağrı" başlıklı şiirinin şu mısralarında Kılıçözü Çayı'nı cevhere benzetir:

"Bak cevher akıyor Kılıçözünden,
İnci yaşlar akar gözünden."[48]

İsmail Mustu ise, "Kırşehir'e Sesleniş" şiirinde, Kılıçözü Çayı kıyılarında yetişen kavaklar ve yeşilliklerden dolayı Kırşehir'i cennete benzetir[49].

Hüseyin Doğan'a göre, Kırşehir'in özü olan Kılıçözü Çayı, "dillere destandır."[50] Salih Sefer de bahar aylarında eriyen karlar, yağan yağmurlarla Kılıçözü Çayı'nın cığıl cığıl akan suya kavuştuğunu ve iki kıyısındaki ağaçlara can verdiğini, üstünde de çeşitli kuşların öttüğünü dile getirir[51].

Asım Eken, "Memleketim" başlıklı şiirinde, özlemini çektiği memleketi Kırşehir'e, tarihî ve edebî şahsiyetleri, mimarî yapıları ve şehre hayat veren Kılıçözü Çayı'nı görmek için geleceğini söyler[52]. Habip Karaaslan da "Kırşehir" adlı şiirinin mısralarında Kılıçözü Çayı'nın şerefli akışına, etrafında türlü türlü kokan çiçeklere, sel olup akışına şöyle yer verir:

---

47 Gürbüz Ersan, "Kılıçözü", *Yeşilyurt Gazetesi*, 2 Nisan 1959, s. 3.

48 Ertuğrul Ersan, "Çağrı", *Kırşehir Sesi*, 14 Mayıs 1958, s. 3; Ertuğrul Ersan, "Çağrı", *Yeşilyurt Gazetesi*, 27 Ağustos 1959, s. 2.

49 İsmail Mustu, "Kırşehir'e Sesleniş", *Ahi Gazetesi*, yıl: 1, sayı: 58, 2 Kasım 1973, s. 1.

50 Hüseyin Doğan, "Kırşehir", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 9, sayı: 1611, 13 Temmuz 1967, s. 1.

51 Salih Sefer, "Kırşehir Kılıçözü", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 11, sayı: 2279, 1 Ekim 1969, s. 1.

52 Asım Eken, "Memleketim", *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, yıl: 19, sayı: 2804, 13 Ekim 1995, s. 3.

"Kılıçözü çok şerefli akıyor
Etrafında türlü türlü çiçekler kokuyor
Kılıçözü akar gider sel gibi"[53]

Kırşehir sevdalısı Cahit Obruk, "Gülşehir Türküsü" şiirinde, "Kılıçözü gibi ağladığını, yüreğini dağladığını" söyler[54]. "Benim Şehrimi Bilmezsiniz" şiirinde ise, insan sevgisinin Kılıçözü Çayı'nda mırıldandığını belirtir[55]. Obruk ayrıca "Bizim Şâr" başlıklı şiirinde geçtiği yerleri güzelleştiren, şırıltısıyla insanları dinlendiren Kılıçözü Çayı'ndan şöyle söz eder:

"Kılıçözü'nün kenarında
Sıra sıra kavaklar boy verir.
Sağında solunda bahçeler
Yoksulun, zenginin gözünde büyür.
Bizim şârın dört yanı
Kılıçözü ile donanır.
Yüzyılların yaktığı başım
Serin şırıltısında dinlenir.
Biçilmiş çayır kokusu,
Kopmuş çiçekler sapından,
Boy boy atmış güvenliğim
Meyve dallarından.
Suyun uysallığında gümrah
Yeşilin alabildiğine fışkırması."[56]

Zafer Kızıldağ, "Unutulan Şehirden Uyanan Kırşehir'e" başlıklı şiirinde, kıymeti bilinmeyen Kılıçözü Çayı'ndan şöyle bahseder:

"Siz bilmezsiniz, benim memleketimi
Memleketim,
Bozkır Anadolu'nun ortasında
Yeşil bir bulut gibi uzanır
Kılıçözü boyunca
Öylesine güzel, öylesine şirin, biraz bakımsız
"Kılıçözü" akar, siz de bakarsınız dedirtmeyeceğiz, artık
Yürüyor Kılıçözü gibi, uyanıyor memleketim.
Uyanıyor, uyanacak memleketim"[57]

Şevki Şakiroğlu, "Şehrimizi Dolaşalım" şiirinde Anadolu'da böyle genişlik, yeşillik deryası görülmemiş der ve sözü Kılıçözü Çayı'na getirir:

---

[53] Habib Karaaslan, "Kırşehir", *Kırşehir Sesi Gazetesi*, 8 Ekim 1958, s. 2.

[54] Cahit Obruk, "Gülşehir Türküsü", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, yıl: 23, sayı: 873, 19 Mart 1947, s. 2.

[55] Cahit Obruk, "Benim Şehrimi Bilmezsiniz", *Kırşehir Sesi*, 1 Temmuz 1957, s. 3; Cahit Obruk, "Benim Şarımı Bilmezsiniz", *Toprağın Ağrısı*, Toker Matbaası, İstanbul 1965, s. 33.

[56] Cahit Obruk, "Bizim Şâr", *Toprağın Ağrısı*, Toker Matbaası, İstanbul 1965, s. 43.

[57] Zafer Kızıldağ, "Unutulan Şehirden Uyanan Kırşehir'e", *Yeni Kırşehir*, 29 Ağustos 1953, s. 3.

"Kılıçözü dört saat yeşillik tüneli altında akar
Irmak boyunca kanaryalar nameleriyle cana can katar."[58]

Osman Erbaş, "Kırşehir" başlıklı şiirinde "Hemşerim safadan nasipsiz kalma" der ve "Kılıçözü'ndeki pembe sümbülü" ve "İkizarası'nda alyeşil gülü" işaret eder[59].

Alirıza Tabar da "Sılaya Hasret" şiirinde, özlemini çektiği Kırşehir'e ve şiddetli yağmurların yağdığı zaman, taşıp şehre zarar veren Kılıçözü Çayı'na şu mısralarda yer verir:

"Kırşehirim gonca gülün açtı mı?
Yağmur yağıp Kılıçözün taştı mı?"[60]

Alirıza Demiryürek, "Kış Rüyasında Kırşehir" adlı şiirinde hayalindeki Kırşehir'i adım adım gezer, seyre dalar. Kılıçözü Çayı Özbağ'dan şehre girer. İkizarası'nın yaslı bir anında yağan kar ve yağmur ile lâciverde döner. Hazin hazin Kırşehir'den akar gider. Bu gidişi mısralara döker:

"İkiz arasının yaslı anında
Kar yağmur her taraf diz boyunda
Kılıçözün lacivert koyuluğunda
Hazin hazin geçiyordu Kırşehir"[61]

"Özlem Kırşehir" şiirinde, Hasan Çalışkan, Kılıçözü'nü coşkun yemyeşil akan bir nehire benzetir[62]. Şair, Ahmet Dulkadiroğlu ise, Kızılırmak'ın bir kolu saydığı Kılıçözü'nün gönüllerde olduğunu belirtir[63].

Hasan Kılıç ve Kemal Mutlu ise, Kırşehir'in tam ortasından geçen Kılıçözü Çayı'na şiirlerinin birer mısraında yer verir[64].

Şair Şemsi Yastıman, "Memleket Hasreti" adlı destanî şiirinde, çocukluk ve ilk gençlik yıllarında şehrin içinden "tertemiz akan"[65] Kılıçözü Çayı'nın geçtiği Kıssıkkaya adlı yerde serinlemek için yıkandığını ve bundan duyduğu mutluluğu "Neyleyim denizi, ırmak istiyom"[66] mısraında veciz şekilde ifade eder. Âşık Sait de "Kırşehir Türküsü"nde Kılıçözü Çayı'-

---

58 Şevki Şakiroğlu, "Şehrimizi Dolaşalım", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, 30 Nisan 1947, s. 3.

59 Osman Erbaş, "Kırşehir", *Yeni Kırşehir*, yıl: 5, sayı: 1320, 10 Ağustos 1967, s. 1.

60 AlirızaTabar, "Sılaya Hasret", *Yeşilyurt Gazetesi*, 4 Haziran 1959, s. 2.

61 Alirıza Demiryürek, "Kış Rüyasında Kırşehir", *Yeşilyurt Gazetesi*, 16 Şubat 1961, s. 2.

62 Hasan Çalışkan, "Özlem Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 170.

63 Ahmet Dulkadiroğlu, "Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 20.

64 Hasan Kılıç, "Gülşehir, Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, s. 179; Kemal Mutlu, "Kırşehir'e", *Şiirimizde Kırşehir*, s. 199, 218.

65 Şemsi Yastıman, "Terme-nâme", *Yeni Kırşehir Gazetesi*, yıl: 4, sayı: 1052, 23 Eylül 1966, s. 2; "Termenâme", *Yeni Kırşehir Gazetesi*, yıl: 6, sayı: 1639, 28 Ağustos 1968, s. 1.

66 "Memleket Hasreti", Erol Ülgen, *Şemsi Yastıman Hayatı ve Eserleri*, Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı, İstanbul 1995, s. 99.

nın etrafında oluşturduğu tabiat güzelliğinden şu dörtlükte şöyle bahseder:

"Çıktım yükseğine seyran eyledim
Al yeşil bahçeli Kaman görünür
Firkat geldi ah eyledim ağladım
Kılıçözü çayır çimen görünür"[67]

Kılıçözü Çayı, maniye de konu olur. Şu dörtlükte Kılıçözü Çayı'nın zemzem olarak aktığı belirtilir:

"Kılıçözü zemzem akar
Bahçeler gül kokar
Kırşehir'den başkasına
Aklı olan nasıl bakar."[68]

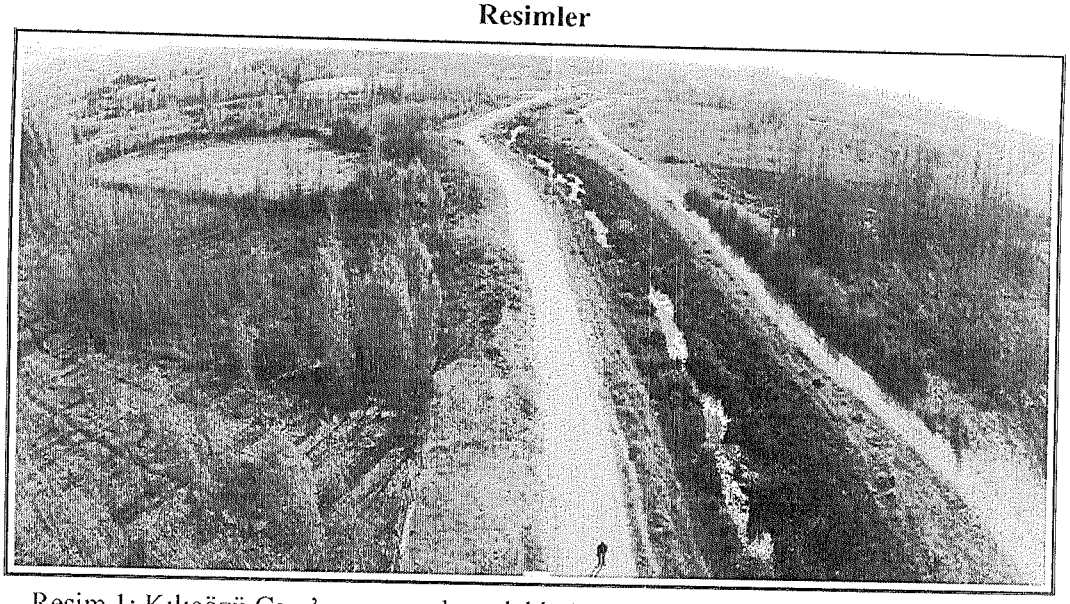
Sonuç olarak diyebiliriz ki, kadim Türk şehri Kırşehir'i bereketli kılan Kılıçözü Çayı, akışını asırlardır sürdürerek varlığını devam ettirmektedir. Kılıçözü Çayı, Kırşehirli şairler tarafından zaman zaman sakin, uysal, nazlı zaman zaman coşkun akışıyla, pırıl pırıl duru rengiyle, şırıl şırıl çıkardığı sesiyle, yosmaya, âfete, sevgiliye, cevhere, gümüşe, zümrüte, zemzeme, bağların bahçelerin kumrusuna benzetilir. Ancak şairlerin şiirlerinde söylediği güzelliklere, benzetmelere günümüzde rastlanmamaktadır. Çünkü, şairlerin şiirlerinde özlemle bahsedilen, hatırlardan çıkmayan simge yerlerden İkizarası ve Üçgöz, yoğun yapılaşma sebebiyle eski doğal ve bilinen özelliğini kaybetmiş durumdadır. Şehrin içinden kıvrıla kıvrıla geçen Kılıçözü Çayı'nın eski halinin korunması mümkün gözükmemektedir. Şehre hayat veren, bereket saçan Kılıçözü Çayı'nın eski günlerdeki güzelliğine kavuşturulması için öncelikle, Çay'a karışan sağlığa zararlı akıntılar engellemelidir. Ayrıca Kırşehirli şairlerin şiirlerine yansıyan Kılıçözü Çayı'nın iki yakasındaki özlem duyulan ve hasreti çekilen yerler, ilgililerin gayretiyle yeşil alanlarla güzelleştirilmeli, mesire yeri olarak halkın hizmetine sunulmalıdır. Ayrıca Çay'ın suyunu, bilhassa yaz aylarında bağ ve bahçeleri sularken verimli kullanmaya da dikkat edilmelidir (Resim 3).

---

[67] Ahmet Şaban Küçükkâtipoğlu, "Âşık Sait'ten Deyişler: Kırşehir Türküsü", *Yeni Kırşehir*, yıl: 5, sayı: 1214, 8 Nisan 1967, s. 1-2.

[68] Mehmet Atılgan, *Fikir Kalesi, Ozanlar Diyarı Şirin Kırşehir*, s. 61.

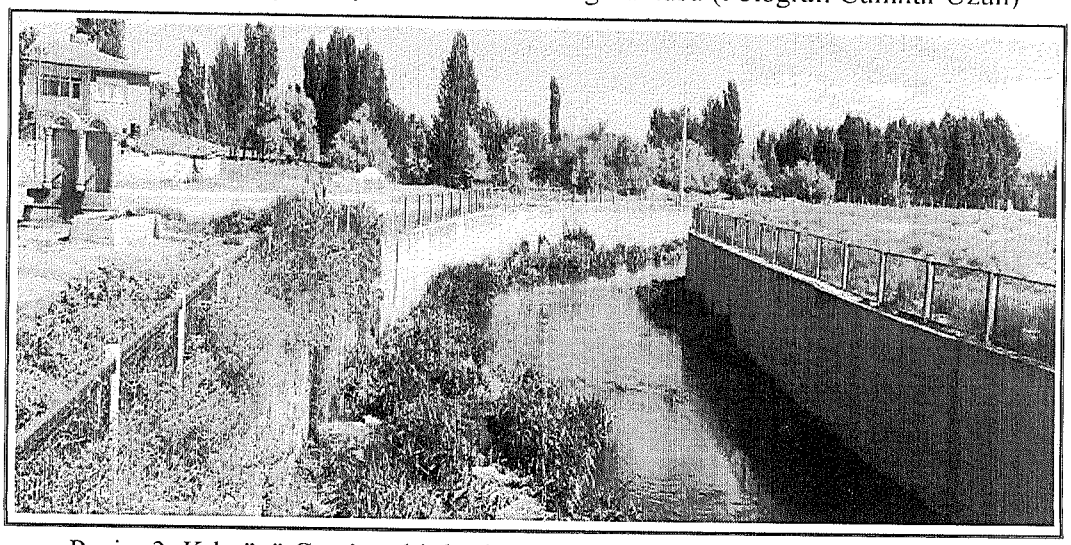
Resimler

Resim 1: Kılıçözü Çayı'nın yaz aylarındaki görünümü (Fotoğraf: Cumhur Uzun)

Resim 2: Kılıçözü Çayı'nın şehir merkezindeki görüntüsü (Fotoğraf: Cumhur Uzun)

Resim 3: Kılıçözü Çayı'nın bir başka görünümü (Fotoğraf: Cumhur Uzun)

Kaynakça

Akın, Gülten, "Kırşehir'den Gelirik", Mehmet Atılgan, *Fikir Kalesi, Ozanlar Diyarı Şirin Kırşehir*, KTV Yayınları, Kırşehir 1998, s. 58.

Arısoy, Şeref, "Kılıçözü", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, 19 Şubat 1947, s. 2.

Atılgan, Mehmet, *Fikir Kalesi, Ozanlar Diyarı Şirin Kırşehir*, KTV Yayınları, Kırşehir 1998, s. 24.

Basınoğlu, Etem, *Çeşitli Yönleriyle Kırşehir*, Filiz Yayınları, Kırşehir 1981, s. 77.

Baycan, Erhan, "Kılıçözü ve Kırşehir", *Kervansaray, Aylık Fikir, Sanat, Edebiyat Dergisi*, yıl: 1, sayı: 4, Temmuz 1964, s. 6.

Boyacı, "Kırşehir Münevverine", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 3, sayı: 103, 30 Mart 1961, s. 2.

Boyacı, "Kırşehirim", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 17, sayı: 3156, 5 Mayıs 1976, s. 1.

Boyacı, "Sen de Kırşehir", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 8, sayı: 1532, 8 Nisan 1967, s. 1.

Boyacı, "Takvimli Ramazan Şiirleri-6", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 13, sayı: 2568, 26 Ekim 1971, s. 1.

"Bozluk", *Kaynaklarıyla Osmanlı Coğrafyası Yer Adları Sözlüğü*, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, İstanbul 2020, s. 100.

"Celâl Tekiner "İlk Hac"cını Yaptı", *Yeni Kırşehir*, yıl: 2, sayı: 397, 4 Ağustos 1964, s. 1.

Çalışkan, Hasan, "Özlem Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 170.

Çoruhlu, Yaşar, *Türk Mitolojisinin Ana Hatları*, Kabalcı Yayıncılık, İstanbul 2013, s. 220.

Demiryürek, Alirıza, "Kış Rüyasında Kırşehir", *Yeşilyurt Gazetesi*, 16 Şubat 1961, s. 2.

Doğan, Hüseyin, "Kırşehir (Şiir)", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 9, sayı: 1611, 13 Temmuz 1967, s. 1.

Dulkadiroğlu, Ahmet, "Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 20.

Eken, Asım, "Memleketim", *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, yıl: 19, sayı: 2804, 13 Ekim 1995, s. 3.

Erbaş, Osman, "Kırşehir", *Yeni Kırşehir*, yıl: 5, sayı: 1320, 10 Ağustos 1967, s. 1.

Erkut, Sezai, "Kılıçözü'ne Kavuşunca", *Kılıçözü, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi*, sayı: 3, 3 Şubat 1946, s. 4.

Ersan, Ertuğrul, "Çağrı", *Kırşehir Sesi*, 14 Mayıs 1958, s. 3.

Ersan, Ertuğrul, "Çağrı", *Yeşilyurt Gazetesi*, 27 Ağustos 1959, s. 2.

Ersan, Gürbüz, "Kılıçözü", *Yeşilyurt Gazetesi*, 2 Nisan 1959, s. 3.

Günşen, Ahmet, *Anadolu'nun Türkleşmesi Sürecinde Türk Soy, Boy, Oymak ve Cemaatleri ile Kırşehir*, Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul 1997, s. 4.

Günşen, Ahmet, *Kırşehir ve Yöresi Ağızları Sözlüğü*, Ocak Yayınları, Kırşehir 2001, s. 195-196.

Karaaslan, Habib, "Kırşehir", *Kırşehir Sesi Gazetesi*, 8 Ekim 1958, s. 2.

Kaya, Âşık Dursun, "İlim Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 44.

Kaya, Dursun, "İlim Kırşehir", Mehmet Atılgan, *Fikir Kalesi, Ozanlar Diyarı Şirin Kırşehir*, KTV Yayınları, Kırşehir 1998, s. 55.

Kılıç, Hasan, "Gülşehir, Kırşehir", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 179.

"Kılıçözü", *Kırşehir Haftalık İl Gazetesi*, yıl: 26, sayı: 1080, 5 Eylül 1951, s. 2.

"Kılıçözü", *Yeni Kırşehir*, 29 Kasım 1953, s. 3.

Kırşehir 1923-1998, 75. Yıl, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1998, s. 58.

"Kırşehir'de Su Altında Kalan 100 Ev Yıkıldı.", *Tercüman*, 26 Ocak 1966, s. 1.

Kızıldağ, Zafer, "Unutulan Şehirden Uyanan Kırşehir'e", *Yeni Kırşehir*, 29 Ağustos 1953, s. 3.

Küçükkâtipoğlu, Ahmet Şaban, "Âşık Sait'ten Deyişler: Kırşehir Türküsü", *Yeni Kırşehir*, yıl: 5, sayı: 1214, 8 Nisan 1967, s. 1-2.

Mustu, İsmail, "Kırşehir'e Sesleniş", *Ahi Gazetesi*, yıl: 1, sayı: 58, 2 Kasım 1973, s. 1.

Mutlu, Kemal, "Kırşehir'e", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 199, 218.

Obruk Cahit, "Benim Şehrimi Bilmezsiniz", *Kırşehir Sesi*, 1 Temmuz 1957, s. 3.

Obruk, Cahit, "Benim Şarımı Bilmezsiniz", *Toprağın Ağrısı*, Toker Matbaası, İstanbul 1965, s. 33.

Obruk, Cahit, "Bizim Şar", *Toprağın Ağrısı*, Toker Matbaası, İstanbul 1965, s. 43.

Obruk, Cahit, "Gülşehir Türküsü", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, yıl: 23, sayı: 873, 19 Mart 1947, s. 2.

Seçilmiş, Gürsel-Mehmet Atılgan, *Anadolu Kültürünün Nazar Boncuğu Kırşehir'in Gelenek ve Görenekleri*, Kırşehir Valiliği Yayını, Kırşehir, t.y., s. 18.

Sefer, Salih, "Kırşehir Kılıçözü", *Yeşilyurt Gazetesi*, yıl: 11, sayı: 2279, 1 Ekim 1969, s. 1.

Sürmeli, İlyas, "Kılıçözü", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 199.

Şahin, Hasan, *Geçmişten Bugüne Kırşehir*, Sarıyıldız Basımevi, Ankara 2007, s. 40, 42-43.

Şahin, İlhan, *Tarih İçinde Kırşehir*, Eren Yayıncılık, İstanbul 2011, s. 21.

Şakiroğlu, Şevki, "Şehrimizi Dolaşalım", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, 30 Nisan 1947, s. 3.

Tabar, Alirıza, "Sılaya Hasret", *Yeşilyurt Gazetesi*, 4 Haziran 1959, s. 2.

Tarım, C. Hakkı, "Kılıçözü", *Kılıçözü, Aylık Kırşehir Halkevi Dergisi*, sayı: 1, 1 Ocak 1946, s. 3.

Tarım, Cevat Hakkı, *Kırşehir Tarih ve Coğrafya Lûgatı*, Kırşehir Vilayet Matbaası, Kırşehir 1940, s. 69.

Tarım, Cevat Hakkı, *Kırşehir Tarihi Üzerine Araştırmalar I*, Kırşehir Vilâyet Matbaası, Kırşehir 1938, s. 11.

Tarım, Cevat Hakkı, *Tarihte Kırşehri-Gülşehri ve Babailer-Ahiler-Bektaşiler*, Yeniçağ Matbaası, İstanbul 1948, s. 22.

Tekiner, Celâl, "Çukurova'dan: Hıdırellez", *Yeni Kırşehir*, yıl: 1, sayı: 26, 9 Mayıs 1963, s. 1.

Tekiner, Celâl, "Dinekbağına", *Kırşehir Vilayet Gazetesi*, 5 Mart 1947, s. 2.

Tekiner, Celâl, "Kılıçözü IV", Vedat Güneş, *Şiirimizde Kırşehir*, Kırşehir Valiliği Kültür Hizmetidir, Kırşehir 2009, s. 110.

Tekiner, Celal, "Kılıçözü'nün İkinci Sayısı", *Kırşehir Resmî İl Gazetesi*, yıl: 22, sayı: 864, 15 Ocak 1947, s. 4.

Tekiner, Celâl, "Obruk'taki Ağaç", *Yeni Kırşehir*, yıl: 4, sayı: 1087, 3 Kasım 1966, s. 2.

Tekiner, Celâl, "Toprağımdan: Aşk", *Yeni Kırşehir*, yıl: 6, sayı: 1783, 14 Şubat 1969, s. 1.

Ülgen, Erol, "Memleket Hasreti", *Şemsi Yastıman Hayatı ve Eserleri*, Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı, İstanbul 1995, s. 99.

Yastıman, Şemsi, "Terme-nâme", *Yeni Kırşehir Gazetesi*, yıl: 4, sayı: 1052, 23 Eylül 1966, s. 2.

Yastıman, Şemsi, "Termenâme", *Yeni Kırşehir Gazetesi*, yıl: 6, sayı: 1639, 28 Ağustos 1968, s. 1.

Yıldırım, Elvin, *Türk Kültüründe Renkler*, Ötüken Yayınevi, İstanbul 2022, s. 88.